

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 10

Fylke: Hordaland

Tilleggspørsmål nr.

Herad: Hordalæren

Emne: *Hynning og Mosing*

Bygdelag: Eksingedalen

Oppskr. av: Jøns. Øravik

Gard: Lærek

(adresse): *Eksingedalen*

G.nr. 90 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Mest etter desse fack kom er birkarne.

SVAR

I laka hynng til jor levikkje vere mykje
brukt i bygdi. Det er ikkje tradisjon ein
noko storri bruk av hynng. Hynngen var ikkje
heldur noko vidare til jor, her var det som var
betre. Så svor på Emne 9 og 11. Nog til.
-når fortunpa var lang ein vår, brukta dei
litegraud hynng, men det var i nauðhøve.
Vi topplaugde dei hynngen, med ein tjå,
so dei fekk besta toppane, raka ihop
med riva, og bar det heim i bikkjies. Det
var det til hynna som det var, og tok hells
hynng for å få byte på maken til biski. Taierne
kunde nok få litt hynng og, men det var no mindre.
Taierne klepte dei ut, so var det lana som mykje,
og so fekk dei hylpa seg best dei kunde ein
dagen. Det kva det tanka dei taierne innatt,
og gav dei so best råd var. Taierne gikk med
lauv, og måtte ikkje verka for magre, skjeld
det varha noko kibb med lommi.

Tak dei hynng kalla dei det å hynnga. matmose
mose - reinmose, fiskemose, brekkenmose - kjet
barei hev mange manu - tak dei helder ikkje
kvart år. Mosen tak dei inn varen i fortunpa.
Ribberne i fjellet, des mosen vaks, vart klettig

Kådna, so det var ofta godt å finne mose. Men det var langt etter han, dei tok heller bjerg - bjørpefører - mosare. Men mosen var best i bjørpeføret, og var der ar- kivstjelp på gardene, so tok karane seg på mosesauking ein gong og two i Vårknipa. Mosen raka dei ihop med ei vanleg riva, og skappa so mosen i sekkyne. Sekkyne bar dei ned i leidene til dei kom så langt at dei vaks skog. Nå lagde dei ei kvistkrik iungbjörk, elder, litt pas store bjørkegren- ner, lagde sekkyne på grennene og drog so two bi legndor i ei droga. Det laust heller var godres til mosesauking, utan var mosen for høg.

Mosen var bruka med eincong. Dei fykte mosen i himmelen, slo kokande vatn på, og lot det stonda på hvelden til morgon. Tak so mosen, fykte, stampas, lag for lag, stryddle litt mjål, potetor, elds, litt bløtt høy, og sette eo stampane til kyrna. Eg veit ikkje av at andre beistem kyr fikk mose. Mosen var i rekna fangod med bra markahøy.

Høse var saukha like fram til etter fyrtre sterriken. Det var vist slutt fyre 1930. No veit eg ikkje av, at nokon saukha mose.

Audre slags mose hev eg aldri hørt om var nytta til fôr.